

בית משפט לעניני משפחה בירושלים

15 נוב 2023
34968-02-20

פס"ד בתביעת מזונות לשלושה ילדים קטינים

אורית בן דור ליבל

השופטת

פלונת
ע"י עו"ד צבי זף

תובעת

- נגד -

אלמוני
ע"י עו"ד רות דיין וולפנר

נתבע

פסק דין

1. לפני תביעת מזונות שלושת ילדיהם הקטינים של הצדדים שנישאו זל"ז ביום X.3.06: א' יליד X.X.06; ב' ילידת X.X.08 וג' ילידת X.X.13.
2. לאחר שפרץ סכסוך בין הצדדים עתרה התובעת ביום 13.2.20 בתביעות למזונות הקטינים, למשמורת ולאיזון משאבים. בסמוך לאחר מכן, כבר ביום 24.3.20, ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים להסדר קינון בבית בו התגוררו יחד בשכירות חודשית בירושלים.
3. בכתב התביעה טענה התובעת שיש לייחס לנתבע הכנסה בסך של 158,000 ₪ לחודש: מהכנסתו מחברת XXX שמניותיה מוחזקות בידיו סך של 100,000 ₪; מהשכרת נכסי מקרקעין "שבבעלות הצדדים" סך של 50,000 ₪; ומהשכרת דירה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

נוספת ברח' YYY בירושלים סך של 8,000 ₪. לטענתה המשפחה נהנתה מרמת חיים של "האלפיון העליון" אודות להכנסתו הגבוהה של הנתבע, וכי הכנסתה הסתכמה מעבודתה בZZZ בסך של 2,500 ₪ לחודש. בכתב התביעה טענה התובעת לחיוב הנתבע במזונות הקטינים בסך של 39,096 ₪, בסך של 10,000 ₪ עד מדור ובמלוא הוצאות החינוך והרפואה של הקטינים.

4. הנתבע ביקש לדחות את התביעה ולקבוע שכל צד יישא בצרכי הילדים שהם אצלו ושהצדדים יישאו בחלקים שווים בצרכיהם שאינם תלויי שהות. לטענתו הוא משתכר מהחברה סך של 13,000 ₪ בלבד. לדבריו כל הכנסתו מדווחת כדן, נכסי המקרקעין הנזכרים על ידי התובעת הם בבעלות החברה וההכנסות מהשכרתם הן של החברה המשמשות אותה לפירעון הלוואות ולתשלומים שוטפים וכן הנכס ברח' YYY הוא בבעלות אביו ולא בבעלות הצדדים. כן טען שהכנסות התובעת אינן מדווחות על ידיה במלואן והן עולות לסך של 10,000 ₪. הנתבע כפר גם בטענת התובעת לפיה נהנתה המשפחה מרמת חיים כשל האלפיון העליון וטען שהצדדים חיו מעבר ליכולותיהם הכלכליות ואביו סייע להם בתשלום שכר הדירה (בסך שך 9,500 ₪ לחודש) ובמתן הלוואות (בסך של 2 מיליון ₪) לחברה המוחזקת על ידיו. עוד נטען על ידי הנתבע שהצרכים שפורטו על ידי התובעת מופרכים ומופרזים.

5. ביום 1.7.20 עזבו הצדדים את הדירה שהושכרה על ידיהם בשכירות חודשית ובה התקיים הסדר הקינון. בסמוך לפני כן עתרה התובעת בבקשה למזונות זמניים וטענה שבתקופת הסדר הקינון שכרה דירת חדר בה לא תוכל להתגורר עם הילדים וללא חיוב במזונות זמניים אין לה את האמצעים לשכור דירה מתאימה ולכלכל את הקטינים. בתגובתו טען הנתבע שמעת עזיבת הדירה הותירה התובעת את הקטינים לטיפולו וכי הקטין א' שוהה עמו באופן בלעדי.

6. בהחלטה מיום 16.7.20 חיוב הנתבע לשלם לתובעת סך של 20,000 ₪ כתשלום חד פעמי "על חשבון כל סכום שיפסק במסגרת הליך זה למזונות או במסגרת ההליך הרכושי". ביום 10.9.20 התקיים דיון קדם משפט לאחריו השלימו הצדדים את טיעוניהם. בהחלטה מיום 30.9.20 נקבע כהאי לישנא: "10. על סמך הראיות הלכאוריות שהוצגו לפני ניכר שרמת החיים ממנה נהנתה המשפחה קודם לפירוד הייתה גבוהה מאוד והתאפשרה בעיקרה מהכנסת המשיב מכל המקורות. ביטוי לכך ניתן למצוא אף בחוות דעת המומחית מיום 6.9.20, אשר חזקה עליה שנכתבה על יסוד הדברים ששמעה מבני המשפחה. כך למשל בפרק הרקע ציינה "האב עבד שעות רבות ודאג לפרנס את המשפחה ברמה גבוהה" (עמ' 3 לחוות הדעת), בפרק הנוגע למשיב ציינה המומחית: "כאשר אני שואלת על הספר שפלונית כתבה ולמה לא רצה שתפרסם אותו, משיב כי הוא לא היה צריך שיהיה מעורב בכך מו"ל, הם יכלו לממן את ההוצאה בעצמם" (עמ' 6 לחוות הדעת). בפרק הסיכום וההמלצות ציינה שוב המומחית "שני הצדדים מתארים חיים טובים ונוחים, שפע כלכלי, חופשות תקופות במלונות מפוארים וחלוקת תפקידים קבועה וברורה בין ההורים. האם גידלה את הילדים... האב עבד שעות רבות ודאג לפרנס את המשפחה ברמה גבוהה" (עמ' 10 לחוות הדעת) וכן ציינה שהמשיב "מפנק את הילדים ללא פרופורציה" (שם). המומחית התרשמה למרבה הצער מסימנים של סרבנות קשר של הקטינים עם אמם, וחוסר האיזון בין הצדדים לאחר הפירוד, גם במישור הכלכלי, בלט בחוות דעתה (ראו למשל עמ' 4). 11. המשיב טען, כזכור, שרמת החיים לא הייתה

גבוהה כפי שמאפיינת אותה המבקשת וכי רמת החיים ממנה נהנתה המשפחה הייתה מעבר ליכולותיהם. מחלוקת עיקרית בין הצדדים אכן נוגעת ליכולותיהם. בדיון שהתקיים לפני ביום 10.9.20 טען המשיב "למומחית אפשר לומר מה שרוצים ובסוף משהו "נדבק" (עמ' 2 שורה 34 לפרוטוקול). אלא שדברים שסח המשיב מפי לבו במהלך הדיון מלמדים גם הם על יכולת כלכלית איתנה לסיפוק צרכים המעידים על רמת חיים גבוהה. המשיב פירט שלאחר הפירוד הילדים נהנים אצלו מחוגים, דיאטנית, מאמן אישי ושישן שלוש נשים מבוגרות שמועסקות על ידו לניקיון ובישול מתוך דאגתו לסיפוק כל צרכי הילדים [עמ' 7 שורות 16-19 לפרוטוקול]. 12. בשלב זה של דיון בסעד זמני ניתן לומר בזהירות המתבקשת שרמת חיים כזו לא יכולה הייתה להתקיים מהכנסה נטענת של 13,000 ₪ של המשיב. ודוק. לדבריו הכנסת המבקשת (למצער ברובה) ממילא לא שימשה לצרכי המשפחה. לטענת המשיב סייע אביו לצדדים בתשלום שכר הדירה (בסך של 9,500 ₪ לחודש) והוא גם בעל הזכויות בדירה ברח' YYY. טענות אלה אף הן יתבררו במקומן בתיקים העיקריים. 13. המשיב מועסק בחברה שהוא מחזיק במניותיה. כעולה מתלוש השכר שצירף הכנסתו מהחברה עומדת על סך של 14,300 ₪ נטו לחודש. לחשבון העסקי של החברה הופקדו סכומים גבוהים, ואין חולק שהמשיב התנהל גם מחשבון זה לצרכי הפרטיים ולצרכי המשפחה. לטענת המשיב "זה שאדם חי מחשבון עסקי לא הופך את זה להכנסה" (עמ' 4 שורה 9 לפרוטוקול). בשלב זה אין בידי לקבוע אם הכספים שהוצאו מהחשבון העסקי לטובת צרכים פרטיים של המשפחה קוזזו משכר המשיב או הוחזרו על ידו לחברה, או שמדובר בהכנסה נוספת על זו המפורטות בתלושי השכר. התמונה החלקית שמתקבלת היא שרב הנסתר על הנגלה. 14. בשלב זה אין בדעתי להיכנס אפוא לגובה הכנסת המשיב או להערכת שווי זכויותיו ונכסיו, ודי לצורך הכרעה בבקשה שלפני בקביעה שלמשיב הכנסה גבוהה דיה וכן רכוש זכויות על מנת להמשיך ולספק את צרכי ילדיו כפי שעשה עד פרוץ הסכסוך. ודוק. לא מצאתי בראיות שהוצגו לפני בשלב זה כי התחולל שינוי משמעותי אובייקטיבי שגרר ירידה ביכולת לספק רמת מחיה כקודם. מאליו מובן שאין בקביעות לכאוריות בבקשה לסעד זמני כדי לקבוע מסמרות לגבי סיכויי ההליך, ובית המשפט רשאי להגיע לתוצאה שונה מזו שאליה הגיע מלכתחילה בהתבסס על התשתית החלקית שהונחה לפניו".

7. בהחלטה נקבע שהנתבע, המשמש למעשה כהורה המרכז לשלושת הקטינים מאז פירוד הצדדים, יישא בכל צרכיהם שאינם תלויי שהות: הוצאות נסיעה, תשלומי בית ספר, יתר הוצאות חינוך, חוגים, הוצאות בריאות, ביגוד, ספרים, נסיעות, תספורת, טלפון נייד, מתנות ואירועים והוצאות תרבות. אותה עת נקבע שהקטינים יחלקו את זמנם בין הצדדים באופן שווה והנתבע חויב גם בתשלום סך של 1,900 ₪ בעד כל קטין (סה"כ 5,700 ₪) בגין השתתפות בצרכיהם תלויי שהות ולמדור אצל התובעת.

8. במסגרת התביעה הרכושית (תלה"מ 35010-02-20) התקבלה ביום 4.1.23 חוות דעת מומחה חשבונאי (רו"ח יניב בוחניק) שמונה כרו"ח חוקר לאיזון משאבים ולהערכת שווי חברות ונכסי המקרקעין. המומחה העריך את שווי אחזקותיו של הנתבע בחברה בסך של 4,673,973 ₪. לסיכום איזון המשאבים בין הצדדים מצא שעל הנתבע לשלם לתובעת סך של 1,583,529 ₪. ביום 10.7.23 ניתן תוקף של

- פסק דין להסכמות הצדדים לפיהן לאיזון משאבים וסילוק סופי ומוחלט של כל טענותיהם ישלם הנתבע לתובעת סך של 1,250,000 ₪.
9. הגם שבדיון מיום 11.6.23 (בו הסכימו הצדדים על סיום המחלוקות הרכושיות) עלה בידיהם להגיע להסכמות גם בסוגיית המזונות, והסכמתם אף קיבלה תוקף של החלטה, למרבה הצער לא הבשילה הסכמה זו לפסק דין ולבקשתם התקיים ביום 11.9.23 דיון הוכחות בו גם סיכמו את טיעוניהם בעל פה.
10. בסיכומים ביקשה התובעת לחייב את הנתבע במזונות כל קטין בסך של 1,000 ₪ לחודש ובמחצית מעלות המדור (2,250 ₪) על מנת שלא ליצור לקטינים "בית עשיר ובית עני". הנתבע מתנגד לחיובו בתשלום מזונות הקטינים לידי הנתבעת וטוען שהוא נושא במזונותיהם באופן ישיר, ומבקש לחייב את התובעת בתשלום מחצית מהוצאותיהם לחינוך ולרפואה. **דין והכרעה:**
11. לקטינים מלאו 6 שנים זה מכבר והחובה לשאת במלוא צרכיהם רובצת על שני ההורים ביחס ישיר להכנסותיהם ונלמדת מדיני הצדקה הכלליים [בע"מ 919/15 פלוני נ' פלוני (2017) (להלן - "עניין פלוני")]. חיוב זה חל על שני ההורים בהתאם ליכולתם. לצורך קביעת החיוב במזונות הקטינים על בית המשפט לקבוע ממצאים בארבע שאלות עובדתיות כדלקמן: צרכי הילד ועלותם; יכולתם הכלכלית של שני ההורים; יחסיות יכולתם הכלכלית של ההורים, האחד מול רעהו; חלוקת זמני השהות [עמ"ש (מחוזי ת"א) 14612-10-16 פ.ב. נ' א.ב.]. **חלוקת זמני השהות**
12. למן תחילת הסכסוך, ובמיוחד לאחר עזיבת הדירה והפסקת הסדר הקינון, התגלעו מחלוקות וקשיים בשהות הקטינים עם התובעת, ובמיוחד הקטינים א' ו-ב', ומונתה המומחית גב' ללי גרשנזון. התובעת טענה שהנתבע הסית את הקטינים כנגדה ואילו הנתבע טען שהתובעת העדיפה להותיר את הקטינים א' ו-ב' עמו. כמו כן, בעוד שהנתבע והקטינים שומרים על אורח חיים דתי (כפי שהתקיים בתקופת החיים המשותפים) מאז הפירוד מקיימת התובעת אורח חיים חילוני. כיוון שבתק מוזונות עסקין די לציין שהצדדים אמנם קיבלו את המלצות המומחית אך אלו למעשה מעולם לא יושמו במלואן ולמרבה הצער מאז שהופסק הסדר הקינון לא ניתן לומר שמתקיימים זמני שהות קבועים, משמעותיים ורצופים של הקטינים א' ו-ב' עם התובעת.
13. לטענת הנתבע הקטינים א' ו-ב' שוהים עמו כל הזמן ולא מתקיימים זמני שהות עם התובעת, אלא לכל היותר מספר שעות לעיתים רחוקות באופן אקראי ולא קבוע (עמ' 46; עמ' 60 שורות 22-21 לפרוטוקול). לעומתו טוענת התובעת שהקטינים א' ו-ב' שוהים עמה פעמיים – שלוש בשבוע למשך 3 שעות בקירוב בכל פעם (עמ' 33 שורות 10-16 לפרוטוקול). אין חולק למעשה שהקטינים א' ו-ב' לא לנים אצל התובעת, ואינם שוהים עמה בסופי שבוע ובחגים. למרבה הצער לא ניתן לומר כיום שהקטינים שוהים עם התובעת באופן קבוע זמנים משמעותיים. השתכנעתי שהקטינים שוהים עם התובעת לכל היותר למשך שעתיים - שלוש בכל פעם, אך לא באופן רצוף וקבוע. גם אם אניח, כטענת התובעת, שהקטינים שוהים עמה באופן קבוע ורצוף 6 שעות בשבוע (מתוך 168 שעות שבועיות), הרי שמדובר לכל היותר בשיעור של 3.6% מזמנם, שאינו כולל לינה אמנם בסיכומים טענה התובעת שתפעל כדי לאפשר לקטינים א' ו-ב' לינה בביתה, ואכן הציפיה היא שגם הם ילונו

בעתיד אצלה, ואולם הדבר לא נעשה עד כה, ולא ברור אם יעשה כן בעתיד, ומאמתי.

14. גם באשר לקטינה ג' חלו תמורות במהלך ניהול ההליך בכל הנוגע לזמני השהות שלה עם התובעת. כיום, וכפי שנקבע בפסק הדין מיום 14.11.23, הקטינה ג' מחלקת את זמנה בין הצדדים באופן שהיא שווה עם התובעת שלוש פעמים בשבוע (פעמיים כולל לינה ופעם אחת לא כולל לינה) וכן בכל סוף שבוע שלישי. כן שווה הקטינה ג' עם התובעת מספר שעות ביום ו' באחד משני סופי השבוע שהיא עם הנתבע, ובחגים ובחופשות. עם זאת, אין הנתבעת אוספת את הקטינה ג' ישירות מהמסגרת החינוכית אלא בשעה 17:00 מבית הנתבע (שנדרש להיות אחראי להסעתה ולארוחת צהריים ולמשך הזמן עד לאיסופה על ידי התובעת גם בימים שבהם היא שווה עמה; ראו עמ' 24 שורות 30-35; עמ' 39 שורות 17-21 לפרוטוקול). סבורתני אפוא שיש להעמיד את שיעור הזמן שבו שווה הקטינה ג' עם הנתבעת לכל היותר על 35%. **יכולתם הכלכלית של הצדדים:**

15. בבחינת יכולות הצדדים יש לבחון את הכנסתם בפועל, את כושר השתכרותם ואת רכושם העשוי להוות מקור לפירעון דמי המזונות [ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור, פ"ד מ(1) 147 (1986); ע"א 378/80 יצהר נ' יצהר, פ"ד לה(1) 329, 333 (1980); ע"א 364/62 דגני נ' דגני, פ"ד יז 1989 (1963); ע"א 130/83 פרייס נ' פרייס, פ"ד לח(1) 721 (1984); בע"מ 3432/09 פלוני נ' פלונית [פורסם בבנו] (2009); ענין פלוני בפסקה 28 לחו"ד השופט פוגלמן ובפסקה 40 לחו"ד השופט ברק ארז]. **הכנסות התובעת**

16. בכתב התביעה טענה התובעת שהכנסתה מגעת לסך של 2,500 ₪ לחודש מעבודה בתחום ZZZ באמצעות עוסק פטור, ואילו הנתבע טען שהכנסתה עולה לסך של 10,000 ₪ לחודש. לא עלה בידי הנתבע להוכיח את הטענה לפיה לתובעת הייתה הכנסה שאינה מדווחת או הכנסה גבוהה יותר. את טענותיו להכנסה גבוהה יותר העלה הנתבע גם במסגרת התביעה הרכושית ודרש מהמומחה החשבונאי להתייחס אליהן. לאחר שבחן אותן המומחה ביחס לכל האסמכתאות שעמדו לפניו נקבע על ידיו בחוות דעתו שלא נמצאה עדות להכנסה שאינה מדווחת או להכנסה מספר שכתבה התובעת (עמ' 33 לחוות הדעת).

17. עם זאת, בתצהיר מיום 24.8.23 עדכנה התובעת שבחודש 8/22 החלה לעבוד ב-SSS וכי הכנסתה האמירה לסך ממוצע של 8,580 ₪ נטו לחודש. אמנם בחקירתה ביום 11.9.23 העידה שהיא פוטרה מעבודתה ביום 31.8.23 ואולם יש להעמיד את פוטנציאל הכנסתה על הסך האמור. אשר על כן אני מעמידה את שכר התובעת, או את פוטנציאל השתכרותה, על הסך של 8,600 ₪ לחודש.

18. התובעת שוכרת דירה בסך של 4,500 ₪ ולטענתה (בה לא כפר הנתבע ולא הפריכה) לה גם הוצאות החזקת מדור בסך של 1,500 ₪ לחודש.

19. הכנסתה הפנויה של התובעת תתקבל לאחר שנפחית ממנה את עלות המדור ואחזקתו בניכוי חלקה של הקטינה במדור ואחזקתו בשיעור של 30%, 1800 ₪ [עמ"ש 32172-11-17 ש. נ' ש. (פורסם בבנו, 10.1.19) סעיף 8 לחוות הדעת של השופט שוחט (ולהלן: "עניין ש"). הכנסתה הפנויה של התובעת בניכוי חלקה

בעלות המדור והוצאות המדור (4,200 ₪) עומדת אפוא על סך של 4,400 ₪.
הכנסת הנתבע

20. לטענת התובעת הכנסת הנתבע עולה לסך של 158,000 ₪ לחודש. לדברי הנתבע הכנסתו מהחברה עולה לסך של 13,000 ₪ בלבד ואין לו כל הכנסה נוספת. ההחלטה למזונות זמניים (שצוטטה לעיל באריכות) הדגישה את הפער בין עמדות הצדדים ביחס לגובה הכנסות הנתבע, לרמת החיים ממנה נהנתה המשפחה עובר לפירוד ולצרכי הקטינים וכי על אף שההחלטה ניתנה לאחר שניתנה לצדדים הזדמנות להשלים הצגת אסמכתאות רב היה הנסתר על הגלוי ביחס להכנסות הנתבע שאפשרו את קיום המשפחה ברמה גבוהה. גם בתום שלב הבאת הראיות וחקירות הצדדים על תצהיריהם ולאחר קבלת חוות דעת המומחה החשבונאי (אשר לא כללה התייחסות להכנסות הנתבע) לא התפזר הערפל בכל הנוגע להכנסות הנתבע. אבה"ר.

21. הנתבע עובד בחברת XXX שהוא מחזיק במלוא מניותיה, החברה עוסקת בשיווק ומכירות AAA ובעלת הזכויות בארבעה נכסי מקרקעין (שלושה משרדים ברח' FFF בעיר רמת גן ויחידה משרדית בעיר ירושלים; נספח 11 לחוות דעת המומחה החשבונאי) המניבים לה הכנסות משכירות. אין עוררין על כך שהנתבע קובע את גובה הכנסתו מהחברה (עמ' 54 שורות 10-26 לפרוטוקול). כידוע, לעובדה שאדם עובד בעסק משפחתי יש השלכה בכל הנוגע לדרישה הראייתית הנדרשת להוכחת ההתנהלות הכספית בעסק. בתמ"ש 24940/01 ו' א' נ' י' (פורסם בנבו, 31.10.04) נפסק: "הלכה היא, כי כאשר בעל עובד במפעל משפחתי, יועבר אליו הנטל בכל הנוגע לקביעת גובה הכנסתו, ויהיה עליו לשכנע את בית המשפט כי משכורתו הינה בסכום המוצהר על ידו. היה ולא יעמוד בנטל הוכחתו, יוכל בית המשפט לקבוע כי גובה משכורתו גבוה מהמוצהר על ידו, וזאת על בסיס הראיות המסתברות, לאור רמת החיים, רמת הצריכה, אופן ואופי ניהול משק הבית וכו' (ר' תמ"ש 52480/99 פלונית ואח' נ' פלוני, [פורסם בנבו] דינים משפחה כרך א (414)...". בתמ"ש 8827-01-10 צ' ע' נ' צ' ד', (פורסם בנבו, 16.5.10) נפסק: "הואיל והכנסותיו של האב נובעות כאמור מעסק הרשום על שם הוריו, בו מגלם הוא תפקיד מפתח אין בפני בית המשפט בשלב זה נתונים בדבר הכנסותיו המדויקות. בעת שנבחנים נתוני הכנסתו של הנתבע יש ליקח בחשבון העובדה כי המעביד של המשיב הינו אביו ומשכך יש לו שליטה מסוימת על הסכומים בתלוש השכר. עת עסקינן בבן זוג העובד בעסק הנחזה להיות בבעלות משפחתית יש לבחון ביתר זהירות את ההשתכרות המוצהרת על ידו וזאת נוכח טיבו של עסק שכזה והקלות היחסית של עירוב כספים פרטיים עם כספי העסק ואפשרותם של בני המשפחה לשלוט ולנתב את כספי העסק על פי רצונם". בענייננו, אמורים הדברים מכח קל וחומר כאשר אין המדובר בעסק משפחתי כי אם בחברה שמניותיה בבעלות בלעדית של הנתבע, חשבון הבנק של החברה משמש את הנתבע בערבוביה גם לתשלום צרכיו האישיים ולתשלום הוצאות המשפחה, והוא קובע על דעת עצמו את גובה השכר שהוא מושך מהחברה (עמ' 42 שורות 16-17 לפרוטוקול).

22. הנתבע אישר בחקירתו שהכנסות החברה עולות על 100,000 ₪ לחודש, אך טען שלחברה יש גם הוצאות (בין היתר לפירעון הלוואות; עמ' 53 שורה 36 - עמ' 54 שורה 2 לפרוטוקול). לכתב ההגנה צירף הנתבע תלושי שכר לשנים 2019-2020

לפיהם בחודש 9/19 הוא השתכר מעבודתו בחברה סך של 15,000 ₪ ברוטו ו- 12,000 ₪ נטו. בחודש 10/19 הוא השתכר סך של 17,000 ₪ ברוטו ו- 13,000 ₪ נטו, והחל מחודש 10/19 הוא השתכר 19,000 ₪ ברוטו ו- 14,300 ₪ נטו בקירוב לחודש. בתצהירו מיום 27.8.23 פירט שהכנסתו לחודשים 6/22-6/23 עמדה על 15,000 ₪ ברוטו. כידוע, על בית המשפט להתייחס בחשדנות להפחתה יזומה בשכר שנעשית לאחר פרוץ הסכסוך בין הצדדים. "כאשר פרוץ ריב בין הבעל לאשה, יש והבעל נוקט בתחבולות לשם הקטנת הכנסותיו, כדי לפגוע באמצעים שיועמדו לרשות האשה, לשם כך הוא מחליף מקום עבודה, או שהוא סוגר את עסקו או שמצמצם את שעות עבודתו. לכן כל אימת שטוען הבעל כי בפרוץ הריב או בסמוך לו חלו שינויים במקורות או בצרכי פרנסתו, חייב בית המשפט לבדוק האם נהג הבעל בתום לב ולצורך הענין או שמא אין זו אלא תחבולה לצורך המשפט" [ע"א 197/82 אביאני נ' אביאני (לא פורסם)]. הנתבע לא ביאר מדוע לאחר שפרץ הסכסוך בין הצדדים הפחית את הכנסתו בסך של 4,000 ₪ ברוטו לחודש. אמנם בכתב ההגנה טען הנתבע שבעקבות התפרצות נגיף הקורונה ירדו הכנסות החברה (סעיף 48) אך לא טען שבעקבות הפחתת הכנסות הנתבעת נדרשה הפחתה של שכרו וממילא לא הוכיח את הטענה שהכנסות החברה פחתו. כמו כן, בסיכומים טען הנתבע לראשונה שבעקבות שהות הקטינים עמו מרבית מהזמן "היכולת שלו להרוויח נפגעה" (עמ' 74 שורה 31 לפרוטוקול), ואולם מלבד העובדה שהטענה נטענה לראשונה בסיכומים היא גם לא הוכחה. לא הוכח שהכנסות החברה נפגעו בעקבות פירוד הצדדים וחלוקת זמני שהות הקטינים ביניהם, לא נטען ולא הוכח שהנתבע נדרש להעסיק מנהל נוסף לחברה או עובד נוסף שימלא תפקידים שאינו זמין למלא עוד וכו' ואין לכך ביטוי כלשהו בחוות דעת המומחה החשבונאי. ודוק. אמנם חוות הדעת היא לשווי האחזקות בחברה נכון למעד הקרע ואולם יש להניח שפיחות בהכנסות החברה היה מוצא ביטוי בהערכת שוויה.

23. הנתבע לא צירף לתצהירו פרטים ואסמכתאות מחשבון בנק שבבעלותו הפרטית וטען שאליו מופקדת רק קצבת הילדים המתקבלת מאת המוסד לביטוח לאומי (עמ' 48 שורות 9-3 לפרוטוקול). הנתבע הודה שהוא מתנהל לכל צרכיו הפרטיים ולצרכי המשפחה מתוך חשבון הבנק של החברה (עמ' 47 שורות 22-21 לפרוטוקול) ובאמצעות כרטיסי אשראי (עמ' 55 שורות 14-12 לפרוטוקול). הנתבע עומת בחקירתו שהוא מחזיק בשבעה כרטיסי אשראי המשויכים לחשבון החברה אך הוא לא צירף כנדרש את פירוט ההוצאות החודשי מאף אחד מהם והשיב שלא ראה צורך לצרף בין היתר משום שהפירוט הועבר בזמנו למומחה (עמ' 54 שורות 27 – 33 לפרוטוקול).

24. בחקירתו אישר גם הנתבע שהסכומים הנמשכים באמצעות כרטיסי האשראי של החברה עולים על סך של 100,000 ₪ בחודש (עמ' 55 שורות 28-26 לפרוטוקול) וטען ששיעור של 80% משולם בעד צרכי הבית והילדים (עמ' 55 שורות 12-11; עמ' 56 33-26 שורות 9-6 לפרוטוקול).

25. תמונה דומה ביחס למימון הוצאות המשפחה קודם לפירוד מחשבון החברה עולה גם מהאסמכתאות שצירפה התובעת לכתב תביעתה ולתצהירה. לתצהירה מיום 28.7.20 צירפה התובעת דפי חשבון בנק של החברה בבנק דיסקונט לשנים 2018-2019 מהם עולה שחשבון החברה מצוי היה ככלל ביתרת זכות גבוהה העולה לעיתים קרובות למאות אלפי ₪. כעולה מדפי החשבון שצורפו נמשכו מהחשבון

חיובים בגין שני כרטיסי אשראי מסוג 'ויזה' (מס' 1295 ומס' 4905), הרשומים על שם הנתבע, בסך של 24,290 ₪ לחודש (בממוצע סך החיובים לחודשים 1-12/19). כן נמשך מחשבון החברה כרטיס אשראי מסוג דיינרס (מס' 3669) על שם הנתבע בסך של 10,984 ₪ (בממוצע חיובים לחודשים 1-12/19). כעולה מפירוט החיובים שצורפו על ידיה ניכר שהם לצרכי המשפחה ולא לצרכי החברה (תשלומים למוסדות לימוד, ביגוד, כושר ועוד). קרי, עובר לפרוץ הסכסוך נמשך רק מחשבון הבנק של החברה סך של 35,500 ₪ בממוצע לחודש לצרכי המשפחה באמצעות כרטיסי אשראי בשימוש הנתבע בלבד. כן נמשכו מחשבון החברה מידי חודש סכומים גבוהים במזומן (באמצעות כספומט). הנתבע לא ביאר לאיזה צורך של החברה נמשכים הסכומים במזומן (לעיתים קרובות סכומים של מאות ₪ מידי מספר ימים) המסתמכים בסכומים משמעותיים (בחודש 1/19 למשל נמשכו מכספומטים כספים במזומן בסך כולל של 20,600 ₪). עובר לפירוד ניהלו הצדדים גם חשבון בנק משותף ממנו שולמו הוצאות מסוימות לצרכי המשפחה, ואף התובעת החזיקה בכרטיסי אשראי.

26. בחקירתו הודה הנתבע אפוא שצרכי הילדים עולים לסך של 80,000 ₪ ומשולמים מחשבון החברה. כידוע, ישנה קורלציה בין גובה צריכה לגובה ההכנסה. כמו כן, תזרים המשיכות משקף ככלל את יכולת החברה ולצורך העניין ניתן לראות את המשיכות כדיבידנדים שקיבל הנתבע מהחברה [ראו סעיף 3(ט) (1) וסעיף 88 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]].

27. הנתבע הדגיש בחקירתו שהמשיכות מכניסות את החברה (וכפועל יוצא אותו) לגרעון ולסחרור של התחייבויות (עמ' 56 שורות 9-6 לפרוטוקול). "ש. אז תקשיב מר אלמוני אני עשיתי איזשהו תחשיב של ההוצאות של כל הכרטיסים בחודש יוצא שאתה מוציא מתוך החשבון הזה למעלה מ-100,000 ₪ כל חודש. ת. נכון. ש. עכשיו זה אומר ש...ת. דפיצית זה מה שאני אומר. ש. לפני הדפיצית אבל זה אומר וכמו שאתה אמרת עכשיו כל הכרטיסי האשראי האלה 80% מההוצאות זה על הילדים. ת. נכון." (עמ' 55 שורות 33-26 לפרוטוקול)

28. כנזכר לעיל, כבר בדיון מיום 10.9.20 טען הנתבע מפי ב"כ "זה שאדם חי מחשבון עסקי לא הופך את זה להכנסה" (עמ' 4 שורה 9 לפרוטוקול). טענת הנתבע לפיה משיכות מחשבון החברה אינן משקפות בהכרח את השתכרותו למעשה, כך במקרה שבו משיכות לצרכי הבית יוצרות יתרת חובה והתחייבויות בחשבון חברה, אינה משוללת יסוד. אלא שבמסגרת חוות הדעת לאיזון משאבים הובאו בחשבון חובות החברה שנצברו עד למועד הקרע. הנתבע לא טען בתצהירו, וממילא לא הוכיח, שמאז מועד הקרע נצברו חובות נוספים לחברה או לו באופן פרטי (ראו עמ' 43 שורות 35-36 לפרוטוקול). כמו כן, הנתבע גם לא טען ולא הוכיח שהמשיכות מחשבון החברה מעבר לסכום שבתלוש השכר יוצרות חוב שלו כלפי החברה. בחוות הדעת לא התייחס המומחה החשבונאי לגובה הכנסת הנתבע. הנתבע, הטוען שהיקף משיכות הכספים מהחברה אינו משקף את הכנסתו לא ביקש לחקור את המומחה בסוגיה זו ולבאר מהם הדיבידנדים שהיה ניתן לקבל אילו לא היה מוציא את כל הוצאות הבית והילדים מחשבון החברה, או מה גובה השכר שניתן היה למשוך מהחברה (אילו לא היה הנתבע קובע את גובה השכר בעצמו) והאם השכר שהוא מושך משקף שכר סביר למנהל חברה כזו.

29. אמנם עסקו של הנתבע מאוגד כחברה פרטית ממנה הוא מושך משכורת ודינו כדין כל שכיר, ואולם לאור האמור לעיל סבורתני שלא ניתן לקבוע את הכנסות הנתבע אך על פי תלוש השכר שלו בפועל. כבר נקבע שלשם בחינת כושר ההכנסה או ההכנסה למעשה במסגרת ההכרעה בתביעת מזונות לא די בבחינה בלעדית של תלושי השכר, שלעתים קרובות אינם משקפים את התמונה הכלכלית המלאה, ויש לבחון את ההכנסות, דה פקטו מכלל המקורות ולהתחקות על אודותיהם. כפי שנפסק בב"מ 919/15 ובב"מ 3432/09 פלוני נ' פלונית (23.6.2009): "ראשית, רואה אני לנכון להדגיש את המובן מאליו, כי בעת קביעת גובה המזונות, השיקול המנחה הוא צרכי הילדים... לצד זאת, ישנה התחשבות ביכולת הכלכלית. בעת הערכתה של זו ההסתכלות היא רחבה; היא נגזרת לא רק מן המשכורת – בוודאי לא משורת ה"נטו" במשכורת שלעתים אינה משקפת תמונה מלאה, ואין צורך להכביר על כך מלים - אלא מסך כל המקורות הכלכליים העומדים לרשות משלם המזונות, כולל נכסים, חסכונות, ואף פוטנציאל ההשתכרות... בכגון דא הדגש אינו בשאלה כמה משתכר האב או מהי משכורתו הפנויה, אלא כמה כספים יכול הוא להקצות לצרכי ילדיו".

30. כנזכר לעיל, אף לאחר תום שלב ההוכחות לא התפזר הערפל בכל הנוגע לגובה הכנסת הנתבע. אך לאחרונה נקבע מפי בית המשפט העליון שכאשר הנסתר מאפיל על הגלוי על בית המשפט לדחות את טענות בעל הדין "שנמצאו בלתי מוכחות במאזן ההסתברויות": "בית משפט שדן בסכסוך אזרחי מוצא לעתים כי המסכת העובדתית שנפרשה לפניו על ידי בעלי הדין לוקה בחסר באופן משמעותי: הנסתר שבה עולה על הגלוי. במקרים כגון זה, טוב יעשה בית המשפט אם יכריע בסכסוך בעזרתם של דיני הראיות שעניינם חלוקת נטלי ההוכחה – נטל השכנוע ונטל הבאת ראיות – בין בעלי הדין ועל בסיסם של כללים הנלווים לדינים אלו. בעל דין שטענותיו העובדתיות ביחס לעילת התביעה או לעילת ההגנה הנישאת בפיו נמצאו בלתי מוכחות במאזן ההסתברויות – טענותיו תדחנה". [ע"א 6460/21 פרץ' נ' כהן (פורסם בנבו, 18.6.23)].

31. התובע לא נתן טעם לבחירתו להפחית את גובה שכרו לאחר פרוץ הסכסוך בין הצדדים, לא צירף דפי חשבון מחשבונו הפרטי, לא צירף פירוט החיובים בכרטיסי האשראי הנמשכים מחשבון החברה והודה שסך המשיכות באמצעותם מגיע למאה אלף ₪ ששיעור של 80% מתוכם הוא לכיסוי צרכי הילדים. בנסיבות אלו הנתבע לא עמד אפוא בנטל לשכנע שהכנסתו מסתכמת בסכום תלוש השכר. לפיכך נדחית טענתו להכנסה בסך של 13,000 ₪. מנגד, לא הוכחה גם טענת התובעת להכנסת הנתבע בסך של 158,000 ₪. לשם אומדן הכנסת הנתבע נכון לטעמי להתחקות אחר משיכותיו מהחברה לצרכי הבית ומשיכות אלה ייחשבו כהכנסה קובעת לצורך בחינת חיובו במזונות ילדיו. על בסיס הראיות המסתברות משיכות של 60,000 ₪ בחודש משקפות את הכנסת הנתבע וכך גם עולה מרמת החיים ממנה נהנת המשפחה קודם לפירוד (וממנה ממשיכים ליהנות הנתבע והילדים) ומאופי ניהול משק הבית. אני מעמידה את הכנסת הנתבע למצער בסך של 60,000 ₪ לחודש.

32. הנתבע מתגורר בבית מרווח עם אביו (עמ' 62 שורות 21-18 לפרוטוקול) ולדבריו הוא משתתף בהוצאות המדור בסך של 3,800 ₪ לחודש. הגם שלא צורפה ראיה להוכחת הטענה התובעת לא כפרה בהוצאה זו. בנסיבות בהן נושא הנתבע בכל צרכיהם של הקטינים א' ו-ב' המתגוררים עמו הרי שלצורך קביעת גובה הכנסתו

- הפנויה של הנתבע יש להפחית את עלות צרכיהם. כפי שיפורט להלן הערכתי את צרכיו של כל אחד מהקטינים בסך של 3,000 ₪ לחודש. הכנסתו הפנויה של הנתבע, לאחר הפחתת צרכיהם של הקטינים א' ו- ב' (6,000 ₪) וכן מלוא הוצאות החזקת המדור (3,800 ₪) עומדת על הסך של 50,200 ₪. רכוש הצדדים:
33. כנזכר לעיל על יסוד הסכמת הצדדים אוזנו המשאבים ביניהם באופן שעל הנתבע לשלם לתובעת סך של 1,250,000 ₪. לפיכך ההנחה היא שלשני הצדדים רכוש בשווי זהה שיכול לשמש לשם מימון עלות מזונות הקטינים, וצרכי הצדדים עצמם. יחס הכנסות ורכוש הצדדים
34. יחס הכנסותיהם הפנויות של הצדדים, עת הם ממצים את כושר השתכרותם, עומד אפוא על 8%-92% לטובת הנתבע. הורה מרכז
35. הצדדים לא התייחסו לסוגיית ההורה המרכז. למעשה מאז הפירוד שימש הנתבע כהורה מרכז לשלושת הילדים ודאג לכל צרכיהם, לרבות תשלומים לחוגים, שיעורים פרטיים, תנועת נוער, תשלומים לבית הספר, ורכישת ציוד לבית הספר (ראו עמ' 35 שורות 5-26 לפרוטוקול). הקטינים א' ו- ב' שוהים עם הנתבע והוא נושא בכל צרכיהם ולא מצאתי עילה לשנות מהיותו הורה מרכז גם לקטינה ג'. צרכי הקטינים
36. בכתב התביעה טענה התובעת שצרכי הקטינים עולים לסך של 39,096 ₪ לחודש. בתצהירה מיום 24.8.23 טענה שעלות הצרכים אצלה עולה לסך של 2,000 ₪ בעד כל אחד מהקטינים א' ו- ב', ולסך של 3,000 ₪ בעד הקטינה ג'. הנתבע כפר בצרכי הקטינים שפורטו על ידי התובעת בכתב התביעה וטען שאינם משקפים את צרכיהם למעשה ושהם מוגזמים ומופרזים. בתצהירו מיום 27.8.23 טען שהוא נושא בכל צרכי הקטינים מכל מין וסוג ללא כל השתתפות מצד התובעת ("ולו בשקל" סעיף 14) וביקש לחייב את התובעת במחצית צרכי הקטינים שאינם תלויי שהות. עם זאת, בשום שלב לא נתן הנתבע גרסה מטעמו לגבי צרכי הילדים ועלותם (בהם לדבריו הוא נושא באופן בלעדי) ולא כל שכן אסמכתאות.
37. התובעת לא הוכיחה את הצרכים הנטענים על ידיה והנתבע לא הציג גרסה כלשהי לגבי צרכיהם. בהתאם לפסיקה במצב דברים זה רשאי בית המשפט לאמוד את ההוצאות גם עפ"י החזקות שנקבעו בפסיקה, שיקול דעתו ועל בסיס ידיעתו השיפוטית הכללית [ע"א 687/83 מזור נ' מזור, פ"ד לח(3) 23; ע"א 613/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט(3) 825].
38. עד לפסק הדין בעניין פלוני קבעה הפסיקה חזקות עובדתיות שצרכיו החודשיים ההכרחיים של קטין עומדים על סך של 1,400 ₪, לא כולל הוצאות חינוך ומדור. לאחר פסק הדין בעניין פלוני, שבו נקבעה ההלכה המחייבת את שני ההורים לשאת במזונות ילדיהם, סברו בתי המשפט שאין עוד מקום לצמצם צרכי הקטינים לצרכים הכרחיים בלבד אלא שיש לספק את מלוא צרכיהם ואלו הוערכו בסכומים הנעים בין 1900 – 1600 ₪ כסך מינימלי חודשי שאינו נדרש לראיה [עמ"ש 1971-12-16 - פלוני נ' פלוני, (2019); עמ"ש 46291-01-16 פלוני נ' פלוני (2017), עמ"ש 32172-11-17 ע.ש.נ. נ.ש (2019); תלה"מ 70922-07-18 - ל' מ' נ' י' ס', (2020)]. כמו כן, קבעה הפסיקה שכאשר הקטין נדרש לחלק את זמני השהות בשני בתים עולה עלות צרכיו אף מעבר לכך, שהרי אז נדרשים ההורים להוצאות

כפולות. מתוך שכך, הוערכו צרכיו של קטין המתגורר בשני בתים בסך מינימלי של 2,250 ₪ - 2,450 ₪ [ראו: רמ"ש (מחוזי מרכז) 59188-10-18 נ. נ. (2018)]; עמ"ש (חיפה) 51566-10-20 א.ב. נ' ג.ד. (פורסם בנבו, 18.3.21). ובמקרים של חיים ברמת חיים גבוהה גם אושרו פסיקות ערכאות דינויות צרכים בסך של 3,000 ₪ לחודש לקטין [ראו: עמ"ש (מרכז) 5121-05-20 י.ג. נ' נ.ג. (פורסם בנבו, 26.10.20)]. פסקה 27; שם השתכר האב 25,000 ₪ והאם 8,000 ₪ בחודש].

39. התובעת טענה שקודם לפירוד נהנתה המשפחה מרמת חיים מאוד גבוהה של העשירון העליון אשר כללה טיולים יוקרתיים "היינו לנים רק בסוויטות וחיינו בפאר" (סעיף 5 לתצהירה מיום 27.7.20). "חיינו בבית מפואר, הוצאנו הון על מחיה, בגדים וכו'" (סעיף 1 לתצהיר זה, תחת פרק 'מזונות'). לטענת התובעת חיו הצדדים ברמת חיים "מעבר ליכולותיהם" בדרך של משיכה מהחברה ונטילת הלוואות (סעיף 55 לתצהירו מיום 4.9.20). מהראיות שהונחו לפני עולה שהמשפחה אכן נהנתה מרמת חיים גבוהה קודם לפירוד. המשפחה גרה בדירה מרווחת בשכירות חודשית בעלות של 9,500 ₪ (עד לחודש 7/20) באזור יוקרתי, נהנתה מטיולים בארץ ובחו"ל, הילדים השתתפו בחוגים ופעילויות, התובעת פרסמה ספר ועוד. לאחר הפירוד הנתבע והקטינים ממשיכים ליהנות מרמת חיים גבוהה: מגורים בבית מרווח בשכונה יוקרתית, העסקת מטפלות, חופשות בארץ ובעולם, השתתפות בחוגים, אכילה במסעדות וכו'. הנתבע ממשיך להחזיק רכב יוקרתי (בחוות דעת המומחה מפורט ששווי הוא 340,000 ₪). רמת החיים הגבוהה נלמדת בעליל מטענות הנתבע בעצמו לפיה 80% מהוצאותיו בכרטיסי אשראי (בסך כולל של 100,000 ₪) הם לצרכי הילדים. הלכה היא שצרכי ילדים מושפעים מרמת החיים שניהלה המשפחה וניתן ללמוד על היקפם מהכנסות כל אחד מהוריהם [בע"מ 2433/04 צינובוי נ' צינובוי (פורסם בנבו, 2.01.05); בע"מ 5750/03 אוחנה נ' אוחנה (פורסם בנבו, 8.6.05)].

40. הנה כי כן, קודם לפירוד נהנתה המשפחה מרמת חיים גבוהה מהממוצע. מרמת חיים זו ממשיך ליהנות הנתבע, והילדים כאשר הם עמו. במצב דברים כזה קבעה הפסיקה: "העולה מדברים אלו, כי בעת שעסקינן באב אשר כלכל את המשפחה בכלל ואת ילדיו בפרט, ברמת חיים גבוהה ביותר, אין למעשה מקום להיזקק לשאלת מזונות הכרחיים וכך גם אין מקום להתייחסות יתר בשאלת יכולת האב, ככל שמדובר בדיני צדקה, אלא יש לבחון את צרכי הילדים, תוך הדגשה כי מדובר בצרכי הילדים עצמם, באופן שתימנע פגיעה בילדים בנושא כלכלתם, מעבר לפגיעה אותה הם חווים בגין הסכסוך בין הוריהם" [עמ"ש 1971-12-16, פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 6.1.19)]. עוד נקבע שם: "נוסף על כך, יש לקחת בחשבון בפסיקת המזונות פערים ברמת החיים לאחר הפירוד בין הצדדים. לא ראוי כי הילדים שנמצאים במשמורת משותפת יזכו לרמת חיים גבוהה כאשר הם אצל המערער אך יחוו ירידה ברמת החיים כאשר הם אצל המשיבה, שכן אין לה את אותם האמצעים לספק להם את אותה רמת חיים. דבר זה עלול לפגוע בקשר של המשיבה עם הילדים. בפסיקה כבר נקבע כי כאשר לאב, על-פי הכנסתו, היכולת לספק לילדיו מעבר לצרכים החיוניים, עליו לעשות כן מדין צדקה. במקרה כזה ניתן לחייב את האב בתשלום מזונות לילדיו, כך שיוכלו להמשיך ולחיות על-פי רמת החיים שהורגלו לה ושהיו ראויים לה, אפילו רמת חיים זו תשית על המערער חיוב בתשלום דמי מזונות, העולים במידה ניכרת על

הצרכים ההכרחיים שלהם בלבד (ראו לעניין זה: ע"א 93/85 שגב נ' שגב פ"ד לט(3) 822 (1985)). לעניין זה עומד גם הכלל כי באשר להורים אמידים יש לפסוק מזונות "בנחת ולא בצער, ברווח ולא בצמצום" [תיק מעמד אישי (חי') 663/92 פלונית נ' פלוני (פורסם בבנו, 26.6.94), עמ"ש (חיפה) 18-10-56000 פלוני נ' פלונית (פורסם בבנו, 31.1.19)].

41. בענייננו לא הוכחו צרכיהם של הקטינים בראיות מספיקות ולמעשה כל שבפני בית המשפט הוא גרסת התובעת באשר לצרכיהם ומספר ראיות חפציות, ובפרט תנועות בחשבונות הבנק. עת לא השכילו הצדדים להציג די ראיות לשם הוכחת עלות צרכי הילדים, נותרנו עם החזקה האמורה, באשר לעלות צרכים אלו. חזקה, אשר בהיעדר ראיות מספקות, אף לא נסתרה. המדובר בענייננו במשפחה אשר הורגלה, כעולה מאופן התנהלותה, לרמת חיים גבוהה מן הממוצע. לפיכך יהיה זה סביר להעריך את עלות מזונותיו של כל אחד משלושת הקטינים בסך של 3,000 ₪. וזאת אף מתוך התחשבות שמדובר במספר ילדים ולא בילד בודד (עניין המפחית את עלות צרכיו של קטין כמפורט בהלכת ורד ע"א 552/87 ורד נ' ורד [פורסם בבנו] (1998)).

42. הקטינים א' ו- ב' שוהים עם התובעת לכל היותר מספר שעות בשבוע, ללא לינה ואינם שוהים עמה בסופי שבוע או בחגים, ואין חולק שהנתבע (עמו הם שוהים לכל הפחות 96.4% מהזמן) גם נושא למעשה באופן ישיר בכל צרכיהם תלויי שהות ושאינם תלויי שהות ולרבות בצרכיהם המיוחדים, תשלום למסגרות החינוך, רכישת ציוד לבית הספר, תשלום לטיפולים, לחוגים, לתנועת נוער, רישיון נהיגה ועוד. בתצהירה טענה התובעת שעלות צרכי הקטינים א' ו- ב' עמה עולה לסך של 2,000 ₪ לכל אחד מהם (לפי הפירוט: כלכלה 500 ₪; מסעדות ובילויים 800 ₪; ביגוד והנעלה 500 ₪; נסיעות 200 ₪). בסיכומים ביקשה לחייב את הנתבע בתשלום סך של 1,000 ₪ למזונות כל אחד מהקטינים א' ו- ב' משום שלדבריה היא רוכשת עבורם בגדים וצרכים נוספים ולה הוצאות בעדם בעת שהותם אצלה בעיקר בעד מזון ומסעדות. לא עלה עליה בידי התובעת להוכיח שהיא נושאת בצרכים של הקטינים א' ו- ב'. התובעת אמנם צירפה לתצהירה פירוט כרטיסי אשראי ממנו עולה שלה הוצאות בגין רכישת ביגוד ואולם לא ניתן ללמוד מכך שההוצאה הייתה בעד הקטינים. התובעת אישרה בעדותה שדרשה מהנתבע לרכוש לקטינה ג' מטען לטלפון הנייד שישמש אותה בביתה (עמ' 32 שורה 1 לפרוטוקול). עובדה זו מחזקת את גרסת הנתבע לפיה התובעת רואה את עצמה פטורה מנשיאה בהוצאות הילדים (על אף שמקבלת מזונות זמניים) ומצפה שהוא יישא במלוא צרכיהם מכל סוג ומחלישה את טענתה שהיא נושאת בהוצאות ביגוד והנעלה לקטינים א' ו- ב'. לטענת התובעת כשהילדים א' ו- ב' שוהים עמה היא יוצאת עמם למסעדות ובתי קפה. הנתבע כופר בכך וטוען שהקטינים אינם שוהים עם התובעת ואינם מבליים עמה. אף אם אניח שהדברים הם כפי שמציגה אותם התובעת אינני סבורה שיש לחייב את הנתבע להשתתף גם בהוצאה זו כאשר כל עול הטיפול בקטינים א' ו- ב', ונשיאה בכל צרכיהם, תלויי שהות ושאינם תלויי שהות וצרכיהם המיוחדים, מוטל על כתפיו. העולה מהאמור הוא שמצאתי לדחות את תביעת התובעת לחיוב הנתבע במזונות לקטינים א' ו- ב'.

43. בסיכומים ביקש הנתבע לחייב את התובעת בהשתתפות בנשיאה בעלות צרכיהם של הקטינים א' ו- ב'. אכן יש חבות עקרונית של התובעת להשתתף בעלות

צרכיהם. עם זאת, בשים לב ליחס הכנסות הצדדים, ולכך שבבחינת גובה הכנסתו הפנויה של הנתבע הופחתו מלוא צרכיהם של הקטינים א' ו-ב' (בסך של 3000 ₪ לכל אחד) והופחתו מלוא הצרכים הנטענים על ידו למדור (3,800 ₪) ואף מבלי להפחית את שיעור ההשתתפות של אביו שלדבריו מתגורר עמו (באופן המקטין את הכנסתו הפנויה ומצמצם את הפער בין הכנסות הצדדים), ולכך שהנתבע לא חויב בהשתתפות בעלות צרכיהם תלויי השהות אצל התובעת, והוא מקבל את קצבת הילדים בעד שלושת הילדים הרי שלא מצאתי לחייב את התובעת להשתתף בנשיאה בצרכיהם תלויי השהות ושאינם תלויי שהות של הקטינים א' ו-ב'.

44. הקטינה ג' שוהה עם התובעת שיעור של 35% מזמנה. הצדדים לא הפרידו בין צרכיה תלויי השהות של הקטינה ג' לבין צרכיה שאינם תלויי שהות. עלות מזונותיה של הקטינה ג' הוערכה בסך של 3,000 ₪. הנתבע נושא בכל צרכיה של הקטינה ג' שאינם תלויי שהות, אותם אני מעריכה על דרך האומדנה בסך של 1,000 ₪. לפי יחס הכנסות הצדדים חלקו של הנתבע בצרכים תלויי שהות בהתאם ליחס ההכנסות עומדת על סך של 920 ₪ (92%) וחלקה של התובעת 80 ₪ (8%). צרכיה תלויי השהות של הקטינה ג' בשני הבתים (מזון וכלכלה וחלקה בהוצאות החזקת המדור בשני הבתים) מוערכים בסך של 2,000 ₪. מתוך שכך, חלקו של הנתבע בצרכיה שהם תלויי שהות הוא 1,840 ₪ (92% * 2,000). מכיוון שהקטינה שוהה עמו 65% מהזמן הרי שהוא נושא באופן ישיר במזונותיה בסך של 1,300 ₪ (65% * 2,000). נותר לו להשלים את חלקו במזונותיה בסך של 540 ₪.

45. התובעת שוכרת דירה בעלות של 4,500 ₪ לחודש. חלקה של הקטינה ג' בעלות המדור עומדת על שיעור של 30%. עלות צרכיה של הקטינה למדור אצל התובעת עומדת על 1,350 ₪ (30% * 4,500). ודוק. לקטינה אין עלות מדור בבית הנתבע וחלקה בהוצאות החזקת המדור בסך של 3,800 ₪ הובאו בחשבון צרכיה תלויי השהות עמו לעיל (וגם מלוא הסכום הופחת מהכנסתו של הנתבע לצורך קביעת הכנסתו הפנויה). בהתאם ליחס הכנסות הצדדים על הנתבע לשאת ב-92% מההוצאה, קרי 1,242 ₪ (92% * 1350).

46. חיובו של הנתבע בצרכיה תלויי השהות ולמדור של הקטינה ג' אצל התובעת מסתכמים אפוא לסך של 1,782 ₪ (1,242 + 540). מסכום זה יש להפחית את חלקה של התובעת בצרכיה שאינם תלויי שהות של הקטינה בסך של 80 ₪. ובסה"כ 1,700 ₪ (1782 - 80).

47. בסופו של יום קביעת סכום המזונות אינה פועל יוצא של חישוב מתמטי בהתאם לנוסחאות, ותכלית הנוסחאות לשמש כלי עזר, אך אין הן בבחינת חזות פני הכל. על הקושי המעשי והעיוני בתחשיב מתמטי מדויק ראו פסק דינה של השופטת י' שבח בעמ"ש 32172-11-17 ש. נ' ש. (פורסם בנבו, 10.1.19) והאסמכתאות המובאות שם. [ראו גם: עמ"ש 20634-04-18 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 7.2.2019); עמ"ש 11623-07-17 ד.ש. נ' ש. (פורסם בנבו, 24.6.18); עמ"ש 30516-10-18 י.ר. נ' ש.ר. (פורסם בנבו, 2.6.19)]. ואכן, לבית המשפט שיקול דעת רחב באשר לאופן תשלום המזונות והמדור בפועל ובאשר לקביעת אופן חלוקת הנשיאה במזונות בין ההורים, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. על בית המשפט למצוא את הפתרון הראוי והמתאים למשפחה שלפניו בהתאם לנסיבותיה. בשים לב לכלל נסיבות העניין, חלוקת זמני השהות והפער העצום ביחס הכנסות

הצדדים, גם שלא בדרך של חישוב מתמטי מדויק אלא בדרך של בחינה "ממעוף הציפור" [כהצעתה של כבוד השופטת שבח, שם] חיוב הנתבע במזונות הקטינה ג' בסך של 1,700 ₪ לחודש משקף את יחס הכנסות הצדדים ויאפשר קיום כלכלי של שני התאים המשפחתיים ומשקי הבית של ההורים ויאפשר לקטינה ג' רמת חיים דומה בשני הבתים של הוריה שנפרדו. **מועד החיוב**

48. בקשה ליישוב סכסוך הוגשה ביום 1.12.19, ואולם הצדדים חלקו מגורים משותפים (בהסדר קינון) עד שנפרדו בחודש 7/20. החלטה למזונות זמניים ניתנה ביום 30.9.20 בה חיוב הנתבע במזונות זמניים בסך של 5,700 ₪ לחודש (1,900 ₪ לכל קטין) והחיוב נקבע החל מחודש 9/20. סכום המזונות שנפסק בפסק דין זה נמוך מהסכום שנקבע בהחלטה מיום 30.9.20.

49. הנתבע עתר בסיכומיו על תחולה רטרואקטיבית של המזונות ולהשבת דמי המזונות ששולמו בהתאם להחלטה למזונות זמניים וטען שלתובעת יש מאין להשיב את ההפרש מהכספים שהיא קיבלה ועתידה לקבל במסגרת איזון המשאבים. התובעת טענה שבהתאם להלכה אין להורות על השבה של מזונות שכבר נאכלו.

50. הלכה היא שסכומי מזונות שנאכלו לא יושבו, ככל שהדבר עלול לפגוע בקטין בצורה ישירה או עקיפה [ע"א 125/86 סימונוב נ' סימונוב, (פורסם בנבו, 31.12.86)]. עם זאת, יתכנו מקרים בהם לא יהיה מנוס מהשבת מזונות שהתברר כי שולמו ביתר. בבע"מ בע"מ 4589/05 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו, 21.11.05) קבע כבוד השופט רובינשטיין: "כאשר קיים פער משמעותי ביותר בין המזונות הזמניים למזונות הקבועים, עולה מאליה ההנחה כי המצג שהוצג בפני בית המשפט מעיקרא לא היה מצג אמת, מצד זה או מצד זה, וכשם שכאשר המדובר במזונות ששולמו בחסר יוטל על הנתבע להשלימם, כך אין סיבה שלא לחייב את הצד התובע בהשבה במקרה ההפוך. הדברים ייעשו, עם זאת, מתוך זהירות אנושית וחברתית". מקובל שלבית המשפט שיקול דעת בהשבה של מזונות שלמפרע התברר ששולמו ביתר וזה י שקול את כל הנסיבות, לרבות האם המזונות כבר נאכלו, האם ההחזר לא יפגע בקיום הילדים, האם סביר בנסיבות העניין לצוות על ההחזר, האם הוא צודק, האם מדובר בסכומים גדולים ובמקרה כזה האם הם שולמו בפועל או טרם שולמו וכיו"ב [עמ"ש (ת"א) 2649-01-16 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו, 27.2.18), עמ' 11 וההפניות שם; בע"מ 3243/11 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו, 30.5.11); בע"מ 3315/12 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו, 17.6.12)].

51. בנסיבות ענייננו לצורך הכרעה בסוגיית ההשבה עמדו לנגד עיני השיקולים הבאים:

1. המדובר בפער משמעותי (4,000 ₪) בין הסכום שנפסק כמזונות זמניים (5,700 ₪) לבין אשר נפסק כמזונות קבועים בפסק דין זה (1,700 ₪), ואין המדובר בתקופה קצרה (כי אם למעלה משלוש שנים). עולה אפוא שהנתבע שילם ביתר סך של 150,000 ₪ בקירוב, ויש טעם בטענתו שללא קיזוז הוא יצא בחסרון כיס.

2. הפער בין סכום המזונות הזמניים למזונות הקבועים אינו נובע ממצג שווא שהוצג על ידי מי מהצדדים. מקור עיקר השינוי הוא בחלוקת זמני השהות של הקטינים בין הצדדים. ההחלטה למזונות זמניים ניתנה עת נקבע שהילדים יחלקו את זמנם באופן שווה בין הצדדים. למרבה הצער הקטינים

א' ו- ב' לא שהו עם התובעת בהתאם להחלטות שניתנו ואין המקום במסגרת פסק הדין למזונות לבחון את הסיבות לכך (אם בשל הסתה כנטען על ידי התובעת ואם בשל התנערותה מהם כנטען על ידי הנתבע). עם זאת, יש לשקול את התנודות שחלו בחלוקת זמני השהות למצער עם הקטינה ג' שעד לחודש 6/23 שהתה עם התובעת בכל סוף שבוע שני, ולא בכל סוף שבוע שלישי כפי שקורה כיום (עמ' 2 שורות 22-24 לפרוטוקול מיום 11.6.23).

3. התובעת הסתמכה על המזונות הזמניים שנפסקו ושכבר נאכלו. ברם, הנתבע עתר פעמיים להפחתת תשלום המזונות הזמניים והפסקת החיוב במזונות הקטינים א' ו- ב' (בבקשות מיום 15.1.21 ומיום 26.1.22). בהחלטה מיום 4.4.21 נדחתה בקשתו הראשונה בין היתר משום שהמלצות המומחית לחלוקת זמני שהות שווה לא השתנו. אך בסיפה של סעיף 5 להחלטה נקבע כהאי לישנה: "אם יקבע בסופו של דבר שיש לחלק בין הצדדים את הנשיאה בצרכי הקטינים באופן אחר הרי שניתן יהיה לדון אף בתחולה רטרואקטיבית של הקביעה כאשר ההתחשבות תעשה אף מרכוש הצדדים". ביום 1.8.21 הודיעה המומחית שבשל התנגדות הצדדים לקבל עזרה אין עוד טעם בליווייה ובהדרכתה. בהחלטה מיום 20.12.21 נקבע שעל הצדדים לפנות להדרכה הורית ולטיפול רגשי לקטינים א' ו- ב', בין היתר לצורך חידוש הקשר עם התובעת. עד כה לא פנתה התובעת להדרכה הורית.

4. נטען שלתובעת מקור כספי ממנו תוכל להשיב את ההפרש מבלי שיפגע קיום הילדים. ברם, אין מחלוקת שבמסגרת פסק הדין לאיזון משאבים אמנם זכאית התובעת לסך כולל של 1,250,000 ₪ ואולם עד כה היא קיבלה סך של 200,000 ₪ בלבד ואת ההפרש היא זכאית לקבל רק בעוד כשנה. כמו כן, לתובעת הלוואה שיתרתה לסילוק עומדת על סך של 72,000 ₪ (שפירעונה החודשי עומד על סך של 2,000 ₪) שלא הובאה בחשבון במסגרת בחינת הכנסתה הפנויה ביחס הכנסות הצדדים וזאת לאור הכספים שקיבלה במסגרת איזון המשאבים.

5. כפי שפורט בהחלטה למזונות זמניים הסכום שחויב הנתבע במסגרתה ניסה גם לאזן במידת מה בין מצב הצדדים לאחר הפירוד ועד לאיזון המשאבים. הרכוש העיקרי (אם לא היחיד) שצברו הצדדים במהלך תקופת חייהם המשותפים הוא החברה, המחזיקה במספר נכסי מקרקעין, שמניותיה רשומות על שם הנתבע בלבד, היא מנוהלת על ידיו ולאחר הפירוד נהנה הנתבע באופן בלעדי מפירותיה, ומההכנסה שהיא מניבה לו. זאת בעוד התובעת, אשר אותה עת השתכרה סך של 2,500 ₪ לחודש, נותרה בחוסר כל.

6. המזונות הזמניים נפסקו מחודש 9/20 הגם שהצדדים נפרדו כבר בחודש 7/20 (ובעד חודשיים למעשה לא היה חיוב).

7. בעת ההחלטה למזונות זמניים עלות המדור של התובעת עמדה על סך של 5,500 ₪ וכעת עומדת היא על 4,500 ₪ (וכפועל יוצא חלקה של הקטינה

ג' בעלות המדור היה גבוה יותר בתקופת ההחלטה למזונות זמניים ועמד על סך 1,650 ₪, לעומת 1,242 ₪ כיום).

8. בהחלטה מיום 16.7.20 חויב הנתבע בתשלום חד פעמי בסך של 20,000 ₪ "על חשבון כל סכום שיפסק במסגרת הליך זה למזונות או במסגרת ההליך הרכושי".

9. כעולה מהודעת התובעת מיום 7.11.23 (שהוגשה בתלה"מ-02-34968-20) בתיק ההוצאה לפועל נצבר לחובת הנתבע חוב מזונות בסך של 17,000 ₪.

52. לאחר שנתתי דעתי לכל הנסיבות והשיקולים דלעיל ומכח שיקול הדעת המוקנה לבית המשפט מצאתי להורות שההשבה תהיה חלקית. החיוב במזונות הקבועים בהתאם לפסק דין זה יחל מיום 1.2.22. ממועד החיוב (9/20) ועד לחודש 1/22 (כולל) תחייב ההחלטה למזונות זמניים. השבת הסכומים ששולמו ביתר תעשה מתוך התשלום האחרון שחב הנתבע לתובעת בהתאם לפסק הדין לאיזון המשאבים.

53. סיכומו של דבר, הריני מורה כדלקמן:

1. הנתבע ישלם לידי התובעת בעד השתתפות בהוצאות תלויות שהות ומדור של הקטינה ג' סך של 1,700 ₪ לחודש, החל מחודש 2/22.

2. עם הגיע הקטינה ג' לגיל 18 או לסיום בית ספר תיכון, המאוחר מבין השניים, ועד לסיום שירות צבאי סדיר או שירות לאומי (ככל שתשרת), יופחת הסכום לשליש (משיעורו קודם לכן).

3. הסכום האמור יישא הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, על בסיס המדד הידוע היום, ויתעדכן מידי שלושה חודשים, ללא עדכון בדיעבד.

4. הנתבע יישא באופן בלעדי בכל צרכי הקטינים א' ו-ב' לרבות הוצאות חינוך.

5. הנתבע יישא במלוא בצרכיה של הקטינה ג' שאינם תלויי שהות לרבות הוצאות חינוך.

6. הצדדים יישאו בהתאם לשיעור יחס הכנסותיהם (92% הנתבע -8% התובעת) בתשלומים עבור הוצאות הבריאות החריגות של שלושת הקטינים וצרכים רפואיים אשר אינם מכוסים ע"י סל הבריאות או ביטוח רפואי, לרבות טיפולי שיניים, אורתודנטיה, משקפיים, טיפולים פסיכולוגיים, אבחונים, ריפוי בעיסוק, תרופות שאינן בסל הבריאות.

7. הצדדים יישאו בהתאם לשיעור יחס הכנסותיהם (92% הנתבע -8% התובעת) בהוצאות החינוך החריגות של הקטינה ג' אשר אינן מכוסות ע"י חוק חינוך חובה, הכוללות שיעורי עזר (ככל שיידרשו, בהמלצת גורם מקצועי או מחנך כיתה), הוראה מתקנת.

8. על הצדדים לתאם ביניהם כל הוצאה חינוכית ורפואית. צד מעוניין יפנה את הדרישה לצד השני בכתב (לרבות בהודעת טקסט, או דואר אלקטרוני), והצד השני יגיב לדרישה בתוך 7 ימים מקבלתה. הדברים יפים אלא בעניינים, אשר אינם סובלים דיחוי. הצדדים יפעלו לשם מיצוי כלל ההנחות והזכאויות העומדות להם בנסיבות העניין, ועלות הנשיאה בהוצאה חינוכית או רפואית תחושב לאחר הפחתת שווי אותה זכאות או הנחה.
9. תשלום עבור הוצאות חריגות ייעשה במישרין לגורם המטפל או נותן השירות בכפוף לקבלת חשבונית או הצעות מחיר בכתב. הסדר זה לא יחול על הוצאות בריאות הנעשות בשל מקרה חירום, חלילה.
10. החיוב הוא מיום 1.2.22. עד לחודש 1/22 תחייב ההחלטה מיום 7.9.20.
11. סכום אשר לא ישולם במועדו יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק, החל מיום החיוב ועד לתשלום בפועל.
12. קצבת הילדים ומענק לימודים שישולמו בעד הילדים מאת המוסד לביטוח לאומי ישולמו לידי הנתבע.
54. טרם סיום נותר להכריע בסוגיית ההוצאות. כנגד הנתבע הוגשה תביעה לחיובו במזונות הקטינים בסך של 40,000 ₪ לחודש בקירוב. התביעה לחיובו במזונות הקטינים א' ו- ב' נדחתה והוא חויב במזונות הקטינה ג' בסך של 1,700 ₪ לחודש. סכום הפחות ממחצית מהסכומים המתוקנים להם עתרה התובעת בסיכומיה. כמו כן, הצדדים הגיעו למתווה מוסכם למזונות, במסגרתו הסכים הנתבע לסכום גבוה מזה שנפסק, אך לאחר שהמתווה קיבל תוקף של החלטה חזרה בה התובעת מהסכמתה ועמדה על המשך ניהול ההליך. לאור האמור זכאי הנתבע להוצאות. מצד שני, גרסת הנתבע להכנסה מכל המקורות בסך של 13,000 ₪ נדחתה והיא שהיוותה למעשה את עיקר המחלוקת בין הצדדים שדרשה דיון והכרעה. לפיכך אני מחייבת את התובעת בהוצאות הנתבע על הצד הנמוך בסך של 12,000 ₪. פסק הדין מותק לפרסום בהשמטת פרטים מזהים. ניתן היום, ב' כסלו תשפ"ד, 15

נובמבר 2023, בהעדר הצדדים. אוריית בן דור ליבל, שופטת